

[Direktiva o pristupačnosti interneta - Standardi i usklađivanje](https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility-directive-standards-and-harmonisation) [\(https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility-directive-standards-and-harmonisation\)](https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility-directive-standards-and-harmonisation)

Zakonodavstvo EU-a, tehnički standardi i najbolja međunarodna praksa W3C u pogledu pristupačnosti interneta.

© iStock by Getty Images - 639109894 zlikovec

Uvod

Digitalna dostupnost važan je aspekt predanosti Europske komisije uključivanju, raznolikosti i stvaranju „Unije ravnopravnosti”. Javne usluge i informacije, koje su nekad bile dostupne samo u fizičkim uredima ili tiskanom obliku, zamjenjuju se ili nadopunjuju ekvivalentima na internetu. Osiguravanje dostupnosti tih internetskih usluga svim osobama, bez obzira na sposobnosti, ključno je za uključivo društvo.

Zakonodavstvo o digitalnoj pristupačnosti na razini EU-a doneseno je 2016. i u potpunosti je stupilo na snagu u lipnju 2021. Međutim, povezanost zakonodavstva EU-a, tehničkog standarda koji ga podupire te standarda i pomoćnih materijala razvijenih u okviru inicijative W3C za pristupačnost interneta (WAI) može biti teško shvatiti. Cilj je ovog članka objasniti poveznice.

Zakonodavstvo

Direktivom (EU) 2016/2102 o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora, [Direktivom o pristupačnosti interneta \(https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj) ili WAD-om, obvezuje se sva tijela javnog sektora u EU-u da svoja internetska web-mjesta i mobilne aplikacije učine dostupnima. [Sažetak Direktive \(https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/LSU/?uri=CELEX%3A32016L2102\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/LSU/?uri=CELEX%3A32016L2102) dostupan je na svim službenim jezicima.

Kako bi se osiguralo zajedničko razumijevanje onoga što se podrazumijeva pod „dostupnim” u tom kontekstu, WAD je potkrijepljen usklađenim tehničkim standardom koji nudi pravnu „pretpostavku sukladnosti”. To znači da se, ako sadržaj internetske stranice ili mobilne aplikacije ispunjava sve primjenjive tehničke zahtjeve definirane u normi, pretpostavlja da je „dostupan” u skladu s WAD-om. Države članice nisu obvezne slijediti tu normu jer mogu odlučiti nametnuti strože tehničke zahtjeve ako to žele, ali nakon standardnih jamstava sukladnosti s WAD-om.

Tehnički standard

Da bi tehnička norma postala **usklađena europska norma ili norma** (ponekad nazvana „HEN”), s pravnom snagom u skladu s europskim pravom, primjenjuju se dva uvjeta:

- Normu je razvila jedna ili više od tri europske organizacije za normizaciju pod mandatom Europske komisije. Te organizacije, poznate i kao ESO-i, su: [ETSI \(https://www.etsi.org/\)](https://www.etsi.org/), [CEN \(https://www.cen.eu/\)](https://www.cen.eu/) i [CENELEC \(https://www.cenelec.eu/\)](https://www.cenelec.eu/).
- Upućivanje na posebnu verziju norme mora se objaviti u Službenom listu EU-a.

Norma koju su zajednički razvile tri europske organizacije za normizaciju za potporu WAD-u jest „[EN 301 549 - Zahtjevi za pristupačnost IKT proizvoda i usluga” \(https://www.etsi.org/deliver/etsi_en/301500_301599/301549/03.02.01_60/en_301549v030201p.pdf\)](https://www.etsi.org/deliver/etsi_en/301500_301599/301549/03.02.01_60/en_301549v030201p.pdf).

Do danas su usklađene samo dvije verzije norme EN 301 549:

1. [verzija EN 301 549 v2.1.2. \(https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02018D2048-20210812\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02018D2048-20210812) usklađena u prosincu 2018.;
2. [najnovija verzija EN 301 549 v3.2.1. \(https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021D1339\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021D1339) koja postaje jedina relevantna norma 12. veljače 2022.

Predviđeno je razdoblje preklapanja kako bi države članice imale vremena prilagoditi se novoj verziji.

Nisu sve verzije tehničke norme nužno usklađene. Na Europskoj je komisiji da odluči hoće li uskladiti normu objavljivanjem upućivanja. Ako verzija nije usklađena, ona nema pravni učinak na europskoj razini, iako bi i dalje mogla biti korisna u druge svrhe.

Povijest tehničkih standarda i usklađivanja

Kada je WAD objavljen u prosincu 2016., nije postojala norma koja bi omogućila pretpostavku sukladnosti. Međutim, norma za „zahtjeve pristupačnosti prikladne za javnu nabavu IKT proizvoda i usluga u Europi” (EN 301 549 v1.1.2.) već je objavljena u travnju 2015. u okviru prethodnog mandata za normizaciju (mandat 376). U članku 6. WAD-a navodi se norma EN 301 549 v1.1.2 kao utvrđivanje minimalnih zahtjeva do izrade nove norme pod novim mandatom 554.

Nova norma, „zahtjevi za pristupačnost IKT proizvoda i usluga” (EN 301 549 v2.1.2), objavljena je u kolovozu 2018. Na nju se upućuje u Službenom listu 20. prosinca 2018. te je došlo do znatnog poboljšanja u odnosu na v1.1.2.

Kako bi se standard poboljšao iz uredničke perspektive i ispravile neke nedosljednosti, nova verzija norme (EN 301 549 v3.1.1) objavljena je u studenome 2019. i podnesena na usklađivanje. Naposljetku, ova verzija nikada nije bila usklađena (upućena u SL-u). Umjesto toga, v 3.2.1., objavljeno u ožujku 2021., usklađen je 18. kolovoza 2021.

Stvarni zahtjevi

EN 301 549 uvelike se temelji na [Smjernicama o pristupačnosti internetskog sadržaja v2.1.](https://www.w3.org/TR/WCAG21/) (<https://www.w3.org/TR/WCAG21/>) koje je objavio W3C i poznat kao WCAG 2.1. Ovi WCAG su međunarodno priznati zahtjevi za izradu web sadržaja. Oni se smatraju najboljom praksom i vrlo su široko korišteni.

Međutim, **norme EN 301 549 v2.1.2 i v3.2.1. sadržavaju zahtjeve koji nisu dio WCAG-a 2.1.** Normom EN 301 549 obuhvaćeni su i zahtjevi koji nisu relevantni za WAD, na primjer zahtjevi za pristupačnost računalnih hardverskih sustava. Zahtjevi norme koji su relevantni za WAD definirani su u Prilogu A.

Važno je napomenuti da verzije WCAG-a nakon 2.1. nisu automatski relevantne za WAD. Novi ili ažurirani zahtjevi u kasnijim verzijama WCAG-a, iako su praktično korisni, postaju pravno relevantni samo ako su uključeni u Prilog A usklađene verzije norme EN 301 549 na koju se upućuje u Službenom listu.

Budući da norma EN 301 549 nadilazi zahtjeve WCAG-a, ispunjavanjem svih kriterija uspješnosti iz WCAG-a 2.1 neće **se osigurati** pretpostavka sukladnosti s WAD-om. Za dodatne pojedinosti o tim razlikama vidjeti „[najnovije promjene standarda](https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/changes-accessibility-standard)”. (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/changes-accessibility-standard>)

Zahtjevi i povijest standardizacije

U tablici u nastavku sažeti su zahtjevi i povijest normizacije

Verzija	Datum izlaska	Mandat za normizaciju	Datum usklađivanja	Na temelju WCAG-a
1.1.2	Travanj 2015.	Mandat 376	Nije usklađeno. Djelovao je kao norma koju treba slijediti dok nije bila dostupna usklađena norma, kako je definirano u članku 6. WAD-a.	v2.0
2.1.2	Kolovoz 2018	Mandat 554	20. prosinca 2018.	V2.1
3.1.1	Studen 2019	Mandat 554	Nije usklađeno	V2.1
3.2.1	Ožujak 2021.	Mandat 554	12. kolovoza 2021.	V2.1

Korisni linkovi

- [Zakonodavstvo o europskim normama](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32012R1025&qid=1615558595) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32012R1025&qid=1615558595>)

185)

- [Pojediniosti o europskom postupku normizacije](https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/vademecum_en)
(https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/vademecum_en)
- [Direktiva o pristupačnosti interneta](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj) (<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj>)
  - [Provedbena odluka o izjavi o pristupačnosti](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1586862933003&uri=CELEX%3A32018D1523)
(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1586862933003&uri=CELEX%3A32018D1523>)
  - [Provedbena odluka o praćenju i izvješćivanju](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018D1524&qid=1607698531188)
(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018D1524&qid=1607698531188>)
  - [Provedbena odluka o usklađenoj normi \(2018.\) EN 301 549 V2.1.2](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018D2048&qid=1603979644361)
(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018D2048&qid=1603979644361>)
  - [Provedbena odluka o usklađenoj normi \(2021.\) EN 301 549 V3.2.1](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A32021D1339&from=EN)
(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A32021D1339&from=EN>)
- Mandati:
  - [Mandat M376](https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=333)
(<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=333>) (prema HEN-u v1.1.2),
  - [Mandat M554](https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=577)
(<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=577>) (prema HEN-u v2.1.2)
- Objavljene norme CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja:
  - [EN 301 549 v1.1.2.](https://www.etsi.org/deliver/etsi_en/301500_301599/301549/01.01.02_60/en_301549v010102p.pdf)
(https://www.etsi.org/deliver/etsi_en/301500_301599/301549/01.01.02_60/en_301549v010102p.pdf)
  - [EN 301 549 v2.1.1.](https://www.etsi.org/deliver/etsi_en/301500_301599/301549/02.01.02_60/en_301549v020102p.pdf)
(https://www.etsi.org/deliver/etsi_en/301500_301599/301549/02.01.02_60/en_301549v020102p.pdf)
  - [EN 301 549 v3.2.1.](https://www.etsi.org/deliver/etsi_en/301500_301599/301549/03.02.01_60/en_301549v030201p.pdf)
(https://www.etsi.org/deliver/etsi_en/301500_301599/301549/03.02.01_60/en_301549v030201p.pdf)

Korisni linkovi

[Najnovije promjene standarda pristupačnosti](#)

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/latest-changes-accessibility-standard>
Počtna stranica – Web Pristupačnost

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/web-accessibility>

Povezani sadržaj

Šira slika

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility>

[Dostupnost web-mjesta](https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility) (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility>)

Što je pristup internetu? Dostupnost interneta omogućuje svima, uključujući osobe s invaliditetom, da percipiraju, razumiju, navigiraju i komuniciraju s internetom.

Pogledajte i sljedeći sadržaj

[Najnovije promjene standarda pristupačnosti](https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/latest-changes-accessibility-standard)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/latest-changes-accessibility-standard>)

Saznajte više o najnovijim izmjenama norme za pristupačnost EN 301 549 i razlozima na kojima se one temelje.

[Stručna skupina za Direktivu o pristupačnosti interneta \(WADEX\)](https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility-expert-group)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility-expert-group>)

Stručna skupina za Direktivu o pristupačnosti interneta osnovana je radi pružanja potpore u provedbi Direktive i razmjene najboljih praksi.

[Dostupnost interneta u državama članicama](https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility-member-states)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility-member-states>)

Države članice trebaju promicati dostupnost interneta programima osposobljavanja, podizanjem svijesti i mjerama za olakšavanje pristupačnosti.

[Tijela država članica zadužena za praćenje Direktive o pristupačnosti interneta](https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility-monitoring)

(<https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/web-accessibility-monitoring>)

Države članice moraju obavijestiti Komisiju o tijelima koja prate, izvješćuju i provode provedbu Direktive o pristupačnosti interneta.

Source URL:

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/policies/web-accessibility-directive-standards-and-harmonisation>